Autor Guste Santini
Ponedjeljak, 04 Ožujak 2002 11:26

Prošli je tjedan bio u znaku odnosa: SDP-a I HSLS-a što će reći usložnjavanja problema i odnosa unutar koalicije. Izbor gospodina Budiše i njegov odnos sa ministrima svakim se danom sve više usložnjavao. Jasno je da sukob, bez obzira na dogovor koji će vjerojatno uslijediti, u redovima HSLS-a znači promjenu odnosa u HSLS-u ali i «pucanje koalicijie po svim šavovima». U javnosti već sazvrijeva mišljenje da je to početak kraja gospodina Dražena Budiše u HSLS-u i mogućem njegovom «skretanju» u pravcu HDZ-a. Špekulacije i špekulacije (čitaj: dobronoamjerne i one koje to nisu) mjenjaju političku scenu. I ostali članovi koalicije imali su prilike upoznati metodu rada predsjednika Vlade i posljedice po svoje stranke i sebe u eventualnim predstojećim izborima. Mišljenja su različita i neću ih komentirati iako je moguće iz izjava isčitati različita razmišljanja. Sve u svemu predsjednik Hrvatske Stipe Mesić sastat će se s predsjednicima stranaka. Što će to značiti tek ćemo vidjeti, ali nije izvjesno da bi predsjednik mogao, temeljem svog Ustavnog položaja mjenjati, što će reći, utjecati na konačnu odluku.

Koalicija u proteklom razdoblju nije ostvarila rezultate glede temeljnih ekonomskih pokazatelja. U političkom smislu stvari stoje bolje, ali to je više odnos svijeta prema prethodnoj nego učinak današnje vlasti. Kako se sve priče danas i sutra svode na uspjeh/neuspjeh u ekonomiji zemlje to je potrebno ukazati što bi donijeli slijedeći izbori.

Stanje hrvatske privrede je zabrinjavajuće. Financijska sfera je van domašaja politike Vlade u najvećoj mogućoj mjeri. Autonomnost financijskog sistema je veća nego što je to priznato od strane vladajućih. Jednako tako ni oporba, izgleda, nije svjesna u kojoj smo mjeri ovisni o nekontroliranom financijskom sistemu (institucijama, pa prema tome i njihovim politikama). Nezaposlenost iznosi gotovo 500.000 (preko 400.000 nezaposlenih i gotovo 100.000 koji ne primaju plaću). Rast privredna aktivnosti je ispod troškova servisiranja kamata po kreditima prema inozemstvu. Ovo znači da je raspoloživi manji od domaćeg proizvoda. Do sada smo živili na kredit i prodaji obiteljskog srebra. Svega toga više nema. Kruta zbilja srušila je bajku. Stabilne cijene (da li su stabilne?) i fiksni tečaj nasljeđe je prethodne vlasti. Sve je ostalo lošije iako se mora priznati da se rade stanoviti zaokreti u ekonomskoj politici ali oni očito nisu dovoljno odlučni, dakle, učinkoviti.

Perspektiva hrvatske privrede također nije blistava. Očekivani rast privredne aktivnosti ove godine neće pokriti kamate po inozemnim kreditima. Ministarstvo financija će se sve više baviti pitanjima reprogramiranja inozemnog duga, a manjkove u proračunu će rješavati zaduživanjem kod banaka. To ćemo zvati razvojem financijskog tržišta i ima istu kvalifikaciju kao i nekadašnje izjave o dobrobiti zaduživanja u inozemstvu. Sve je to na neki način tragično po penzionere, nezaposlene i, poseabno, buduće generacije. Najava rasta društvenog proizvoda od 7% ne djeluje uvjerljivo i doživaljavam je kao obećanje što bi ova vlast mogla učiniti. Pri tome ne ocjenjuje svoj dosadašnji rad u kojem nije bilo niti jedne odluke koja bi potkrijepila spomenutu izjavu.

Tu je bit problema. Prijevremeni izbori znače boljitak za SDP i HDZ. Sve ostale stranke će biti, vjerojatno, gubitnici. SDP ima dobar alibi temeljem postojeće krize u koaliciji. Kriza mu daje pravo da svoje neuspjehe identificira sa krizom koalicije. Neuspjeh će koristiti HDZ-u jer će upravo HDZ imati obilje argumenata da traži smjenu vlasti i da građani ponovno dadu

povjerenje upravo njima. Svi ostali će smanjiti svoje poziciju. Ovo posebno vrijedi za ostale članove koalicije. Zato će ova kriza ponovno biti pobjeda predsjednika Ivice Račana. On još jednom pokazuje i dokazuje kako treba reagirati političar.

Gdje su građani Hrvatske u cjeloj priči? Nigdje. Oni mogu tek na izborima glasati pri čemu njihova apstinencija ide u prilog SDP-u i HDZ-u. I dogodit će se ono što je predviđao pokojni predsjednik Tuđman: politička scena će se svesti u dvije stranke; ostali će smanjiti svoj utjecaj i postati tek marginalni dio neke od koalicija. Binmodalna distribucija političke scene i ne bi bila tako loša da postoji koncepcija i strategija razvoja Hrvatske. Kako nema kriterijalne funkcije koja dijeli uspjeh od neuspjeha za građane Hrvatske postaje nebitno tko je na vlasti osim same vlasti. To je jedna druga priča za jednu drugu zgodu.